

Naturstyrelsen
Førstballevej 2
7183 Randbøl

Sendt til nst@nst.dk

Den 12. november 2021

Friluftsrådets bemærkninger til bruttolisten over 21 forslag til mulige naturnationalparker

Friluftsrådet bakker op om etablering af yderligere op til 10 naturnationalparker, hvor der tages hensyn til både naturbeskyttelse og friluftsliv. For Friluftsrådet er det afgørende vigtigt, at offentlighedens adgang til områderne sikres og opretholdes, og at der skabes gode rammer for et fortsat alsidigt friluftsliv.

Friluftsrådet har i hørings svar af 8. juli og 28. september peget på en række hensyn, der bør tages i den videre proces frem mod udpegnings af de kommende naturnationalparker.

Friluftsrådet har deltaget i de naturvandring, der indtil nu har været afholdt siden 1. november 2021 i de potentielle naturnationalparker. Det er Friluftsrådets oplevelse, at drøftelser og tilkendegivelser på disse vandring i høj grad understreger behovet for at tilgodese de hensyn, Friluftsrådet har peget på.

Det er samtidig Friluftsrådets vurdering, at det ud fra disse hensyn kan være relevant at inddrage andre potentielle områder for naturnationalparker end de 21 forslag, der indgår i den aktuelle bruttoliste, hvis der skal etableres op til 10 naturnationalparker på land.

Vælg områder med opbakning i lokalsamfundet

Der bør først og fremmest arbejdes videre med at etablere naturnationalparker i de områder, hvor der er bred tilslutning i lokalsamfundet. I andre områder bør der være en styrket formidling og inddragelse af lokale borgere, organiserede og uorganiserede friluftsliv aktive, før der eventuelt arbejdes videre med etablering af naturnationalparker i disse områder. Særligt færdsel i hegnede områder med udsatte dyr kan give bekymringer, og det er bekymringer, som det er vigtigt at lytte til.

Lokal opbakning er afgørende for, at etableringen af yderligere naturnationalparker bliver en succes. Medindflydelse til lokale borgere, de organiserede og uorganiserede friluftsliv aktive både ved valg af placering, indretning og efterfølgende drift bliver afgørende for positivt lokalt engagement.

Undgå bynære skove og områder med meget friluftsliv

Friluftsrådet opfordrer endvidere til, at kommende naturnationalparker placeres i områder, hvor der er et begrænset eksisterende friluftsliv. Særligt de statsejede skove er der, hvor mange organiserede friluftsliv aktiviteter kan finde sted og få tilladelser til afholdelse af arrangementer. Det organiserede friluftsliv har begrænsede muligheder for at flytte til andre områder, og det bør derfor tages et særligt hensyn hertil ved placering af nye naturnationalparker.

Eftersom bynære skove er betydningsfulde rekreative områder med et markant brugetryk, opfordrer Friluftsrådet til, at disse i udgangspunktet ikke udpeges til naturnationalparker.

Statsejede bynære skove kan have betydning for en bred vifte af friluft aktiviteter, herunder spejderløb, orienteringsløb, rollespil etc., ikke mindst for børn og unge. Friluftsrådet ønsker at styrke børn og unges friluftsliv og finder det væsentligt, at børn og unge har gode muligheder for at komme ud i naturen samt mulighed for at deltage i organiserede og uorganiserede friluft aktiviteter tæt på hjemmet.

Kompenserende tiltag hvis friluftslivet begrænses

Friluftsrådet finder det af stor betydning, at der så vidt muligt etableres kompenserende tiltag, hvis naturnationalparker begrænser de friluftsmæssige muligheder i området. Kompenserende tiltag bør etableres i nærområdet til naturnationalparken. Hvor det ikke er muligt, bør det indgå som et væsentligt parameter i beslutningen om at etablere – eller ikke etablere – kommende naturnationalparker og den fremtidige forvaltning af områderne.

Derudover anbefaler Friluftsrådet, at der i lokalområder, hvor der etableres nye naturnationalparker sikres fortsatte muligheder for friluftsliv i uhegnede offentligt ejede naturområder.

Friluftsrådets lægger samtidig vægt på, at der fortsat skal være mulighed for at gennemføre større organiserede arrangementer som f.eks. DM, EM eller VM i orienteringsløb i større sammenhængende naturområder, og at der tages hensyn hertil i valg af kommende naturnationalparker og den fremtidige forvaltning.

Fleksibilitet i udsætning af dyr

Friluftsrådet anbefaler derudover en fleksibel og holistisk tilgang til udsætning af dyr og etablering af hegn. Det kan være ved at undlade hegn i hele eller dele af en naturnationalpark, ved at etablere eventuelt flere mindre hegninger til f.eks. kvæg eller heste og ved at arbejde med pilotprojekter, hvor forsøg med afgræsning i mindre skala afprøves med henblik på at opnå erfaringer med effekter på natur og friluftsliv, inden der træffes endelig beslutning om udsætning af græssende dyr i større dele af en naturnationalpark.

Inddrag andre arealer end Naturstyrelsens

Muligheden for at inddrage kommunale og private arealer samt andre statslige arealer end Naturstyrelsens arealer bør indgå i beslutningsgrundlaget for valg af nye naturnationalparker. Det udvider samlet set mulighederne for at finde arealer, hvor natur og friluftsmæssige interesser bedst forenes, herunder arealer, hvor en ændret naturforvaltning kan bidrage til øget friluftsliv i områderne.

Samlet national plan af hensyn til det organiserede friluftsliv

Friluftsrådet anbefaler fortsat, at der laves en samlet national plan for de op til ti nye naturnationalparker placering. Her skal der i berørte lokalområder tages højde for den samlede effekt på biodiversitet og friluftsliv af at etablere naturnationalparker og andre naturgenopretningstiltag, hvor der opsættes hegn og udsættes dyr, f.eks. i områder med urørt skov. En sådan national plan bør udarbejdes under inddragelse af relevante interesseorganisationer, herunder det organiserede friluftsliv for at bevare muligheder for foreningsaktiviteter, der kræver tilladelser og derved sikre grundlaget for et aktivt foreningsliv i hverdagen.

Formidling skal øge tryghed og ansvarsforhold skal afklares

Endelig finder Friluftsrådet, at der er behov for en stærk formidlingsindsats, der kan bidrage til at reducere utryghed og sikre en hensigtsmæssig adfærd, hvor der udsættes græssende dyr, så risikoen for ulykker minimeres. Friluftsrådet finder, at ansvarsforholdene for færdsel i naturnationalparker, særligt med organiserede grupper er uklare. Der er en stor bekymring blandt spejdere, vandrere, ridende mv. om en turarrangør kan gøres ansvarlig ved uheld med udsatte dyr i naturnationalparker. Derfor opfordrer Friluftsrådet til en afklaring af ansvarsforholdene og en tydelig kommunikation herom.

Med venlig hilsen

Flemming Torp
bestyrelsesmedlem